

TBMM
HALKLARIN EŞİTLİK VE DEMOKRASİ PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Sayı : 11888

Tarih : 14.05.2025

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

25/10/1981 tarihli ve 2429 sayılı Ulusal Bayram ve Genel Tatiller Hakkında Kanunun 2'nci Maddesinde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi ve gerekçesi ekte sunulmuştur.

Yılmaz HUN

İğdır Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI	
Tali Komisyon	Milli Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor
Esas Komisyon	İçişleri
Tarih: 21-5-2025	Esas No: 2/3131

T B M M KANUNLAR VE KARARLAR BSK LİGİ
1 5 Mayıs 2025
Numara:

T B M M GENEL EVRAK
1 5 Mayıs 2025
No : 162 9266

GENEL GEREKÇE

Bir halkın dili, yalnızca iletişim aracı değil; aynı zamanda hafızası, kültürel kimliği, tarihsel sürekliliği ve varoluş biçimidir. Dilin yaşatılması, yalnızca bireysel bir hak değil, kolektif bir halk hakkıdır. Kürtçe, Türkiye’de milyonlarca yurttaşın anadili olmasına rağmen, uzun yıllardır yapısal ve sistematik inkâr, dışlama ve yasaklamalara maruz bırakılmıştır. Bu baskıcı politikalar, Kürt halkının diliyle birlikte tarihsel birikimlerini ve kültürel mirasını da yok saymıştır.

Ancak Türkiye Cumhuriyeti’nin kuruluşundan bu yana geçen yüzyıllık süre zarfında Kürtçe, sistematik olarak baskıya uğramış, asimilasyon politikalarıyla geriletmeye çalışılmış, anayasal güvencelerden yoksun bırakılmıştır. Bu baskılar yalnızca fiili düzeyde değil; aynı zamanda yasalar, idari kararlar ve olağanüstü hal rejimleri eliyle kurumsal bir biçim almıştır.

1980 darbesi sonrasında Diyarbakır Cezaevi’nde Kürtçe konuşan mahkumların ağır işkencelere uğradığı, kendi dillerini konuştukları için “anlaşılmayan dil” gerekçesiyle cezalandırıldıkları resmi raporlara ve tanıklıklara yansımıştır. 1991 yılında dil yasağı kaldırılmış olmasına rağmen, başta Kürtçe olmak üzere Türkçe dışındaki dillerin kamusal alanda kullanımının önü açılmamıştır. Bununla da kalınmamış; özellikle 2016 sonrası ilan edilen Olağanüstü Hal (OHAL) ile birlikte Kürtçe yayın yapan onlarca dernek, kültür merkezi ve dil okulu kapatılmış; Kürtçe tiyatro oyunları yasaklanmış, belediyelerdeki çok dilli tabelalar kaldırılmıştır. Bu durum, Kürtçenin kamusal alanda görünmezleştirilmesi politikasının sürekliliğini göstermektedir.

Bu uygulamalar, yalnızca Kürtçeyi değil, Türkiye’nin çok dilli ve çok kültürlü yapısını da tehdit eden homojenleştirme politikalarının parçası olmuştur. Anayasası’nın 90. maddesine göre, uluslararası insan hakları sözleşmeleri iç hukukun üstündedir. Türkiye’nin taraf olduğu Birleşmiş Milletler Medeni ve Siyasi Haklar Sözleşmesi (BM-ICCPR), Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi (AİHS), Avrupa Konseyi Azınlık Dilleri Şartı gibi metinler, anadilinde eğitim, ifade, kültür ve kimlik haklarının devletler tarafından korunmasını şart koşmaktadır. Bu çerçevede, Kürtçeye yönelik tarihsel ve yapısal ayrımcılık, yalnızca bir kültürel hak ihlali değil, aynı zamanda insan hakları ve demokratikleşme meselesidir.

Kürt halkı, tüm bu baskılara rağmen dilini yaşatmak ve kuşaktan kuşağa aktarmak için direnmiştir. 15 Mayıs tarihi, bu direncin simgesel bir karşılığıdır. 15 Mayıs 1932'de Celadet Ali Bedirxan'ın öncülüğünde yayımlanan Hawar dergisi, Kürtçenin Latin alfabesiyle modern bir yazın diline kavuşmasını sağlamış; edebiyat, dilbilgisi ve kültür alanlarında tarihsel bir kırılma yaratmıştır. Bu nedenle 15 Mayıs, Kürt halkı tarafından 2006 yılından itibaren "Kürt Dil Bayramı" olarak benimsenmiş ve her yıl farklı etkinliklerle kutlanmaktadır.

Bu kanun teklifi ile 15 Mayıs'ın Kürt Dil Bayramı olarak tanınması, yalnızca sembolik bir jest değil; devletin kendi vatandaşlarına ve onların kültürel varlıklarına yönelik eşitlikçi ve çoğulcu bir yaklaşıma geçişin göstergesi olacaktır. Aynı zamanda Türkiye'nin uluslararası yükümlülüklerine uyumlu, demokratik hukuk devleti ilkesini esas alan yeni bir dil politikası anlayışının başlangıcına işaret etmektedir.

Bu adım, Kürtçe konuşan yurttaşların on yıllardır talep ettiği bir hakkın teslimi olduğu kadar; farklı kimliklerin, dillerin ve kültürlerin eşit yurttaşlık temelinde bir arada yaşayabileceği bir Türkiye'nin mümkün olduğuna dair güçlü bir umut ve irade olacaktır.

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1 - 2429 sayılı Kanun, Türkiye’de resmi bayram ve tatil günlerini düzenlemektedir. Bu Kanun’a yapılacak ekleme ile Kürtçe'nin kültürel ve toplumsal değerine yönelik bir tanıma sağlanması, Türkiye'de yaşayan Kürt yurttaşların anadillerine dair aidiyet duygusunu güçlendirecek, kültürel haklar bağlamında evrensel hukuk normlarıyla daha uyumlu bir düzenleme yapılmış olacaktır. 15 Mayıs’ın Kürt Dil Bayramı olarak tanınması, devletin tarihsel olarak uyguladığı dil politikalarında yüzleşme anlamına gelmekte ve kültürel çeşitliliği bir zenginlik olarak kabul eden demokratik anlayışa katkı sunmaktadır.

MADDE 2 - Yürürlük maddesidir.

MADDE 3 - Yürütme maddesidir.

**25/10/1981 TARİHLİ VE 2429 SAYILI KANUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA
İLİŞKİN KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1 – 25/10/1981 tarihli ve 2429 sayılı **Ulusal Bayram ve Genel Tatiller Hakkında Kanunun** 2’nci maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki bent eklenmiştir:

“E) 15 Mayıs günü, Kürt Dil Bayramı olarak kutlanır.”

MADDE 2 – Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3 – Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.